



VIDERE SOM VOKSEN

EN ALMEN UDDANNELSESVISION

»I GL, Uddannelsesforbundet og Danske HF & VUC har vi den fælles uddannelsesvision for det danske samfund, at alle voksne har den nødvendige almene uddannelse og dannelse svarende til niveauet for en ungdomsuddannelse, så de kan deltage i samfundet, videreuddanne sig og indgå på arbejdsmarkedet«.



Videre som voksen

– en almen uddannelsesvision

Danmark er kendetegnet ved et højt uddannelsesniveau, hvor de fleste går ind i voksenlivet med en ungdomsuddannelse. Men på trods af gode politiske intentioner og reformer på uddannelsesområdet er der fortsat en stor gruppe voksne borgere, der ikke har tilstrækkelig uddannelse. Det er en stor udfordring for både den enkelte og for samfundet.

Som samfund forventer vi, at de unge tager en ungdomsuddannelse. Men når det kommer til voksne, som først senere i livet er i stand til at færdiggøre grundskolen eller påbegynde en gymnasial uddannelse på HF-enkeltfag eller 2-årigt HF, er forventningerne få. Og for dem, der har brug for opkvalificering eller sporskifte i arbejdslivet, er de praktiske og økonomiske barrierer for store. Konsekvenserne er, at alt for mange voksne fortsat ikke i tilstrækkelig grad besidder almene færdigheder som at kunne læse, skrive, regne og anvende IT, og at for få voksne opkvalificeres og tilegner sig uddannelse senere i livet.

Uddannelse og almene færdigheder er i stigende grad en forudsætning for at kunne begå sig som

aktiv demokratisk medborger og for at finde fodfæste på arbejdsmarkedet. Uddannelse er den måde, vi kan sikre flere faglærte, fx til grøn omstilling, og flere med videregående uddannelser som fx velfærdsuddannelserne. Uddannelse styrker sammenhængskraften i samfundet. Det er alvorligt, hvis sammenhængskraften eroderes, og en del af befolkningen føler sig hægtet af. Danmark skal gøre alt for at undgå et uddannelsesmæssigt A- og B-hold.

I GL, Uddannelsesforbundet og Danske HF & VUC har vi den fælles uddannelsesvision for det danske samfund, at alle voksne har den nødvendige almene uddannelse og dannelse svarende til niveauet for en ungdomsuddannelse, så de kan deltage i samfundet, videreuddanne sig og indgå på arbejdsmarkedet.

Vi er bevidste om, at det er en langsigtet vision, der forudsætter politiske forlig og aftaler med bl.a. arbejdsmarkedets parter. Men vi mener, at tiden er inde til at være politisk ambitiøs i forhold til de voksne borgere, som ikke tidligere har profiteret af uddannelsessystemet, eller som har behov for et sporskifte.

Oplægget her præsenterer vores bud på, hvordan VUC, som en afgørende brik i et styrket parallelt uddannelsessystem, kan bidrage til at indfri vores uddannelsesvision og samtidig på kortere sigt være med til at løse nogle af de vigtigste samfundsudfordringer vi står med.

I afsnit to præsenteres tre politiske målsætninger, der skal til for at realisere uddannelsesvisionen om almen uddannelse og dannelse til alle voksne. Afsnit tre er en samling af de konkrete anbefalinger, som vi finder vigtige for at styrke det almene parallelle uddannelsessystem og VUC. Endelig består afsnit fire af korte fakta om VUC, herunder de målgrupper VUC henvender sig til.

God læsning!

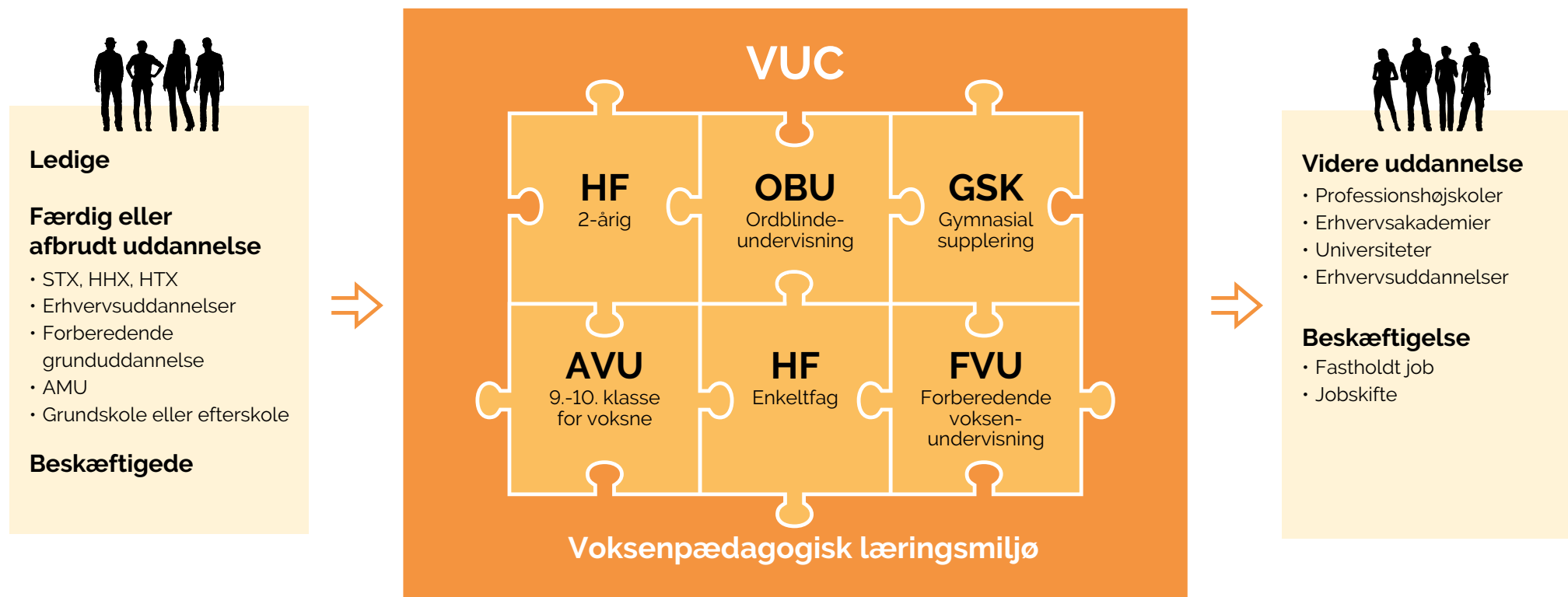
Tomas Kepler, GL

Hanne Pontoppidan, Uddannelsesforbundet

Pernille Brøndum, Danske HF og VUC

VUC er unge voksnes og voksnes vej til uddannelse og beskæftigelse

Voksenuddannelsescentrene (VUC) er et uddannelsesstilbud på grundskole- eller gymnasialt niveau specialiseret til voksne og unge voksne, der har behov for at styrke deres almene kompetencer som begyndelsen på videre uddannelse eller som adgang til arbejdsmarkedet. I 2019 fulgte mere end 100.000 danskere et eller flere fag på VUC.



Tre politiske målsætninger for et fleksibelt, parallelt uddannelsessystem

Uddannelsesvisionen om at sikre almen uddannelse og dannelse til alle voksne forudsætter et velfungerende og fleksibelt parallelt uddannelsessystem, hvor voksne har mulighed for at tilegne sig uddannelse. Ved at tage hånd om dem, der ikke tager den lige vej gennem uddannelsessystemet, kan vi løfte uddannelsesniveaue i befolkningen betragteligt. Det er en investering i både den enkelte og samfundet.

Et parallelt uddannelsessystem giver samtidig klare gevinster på kortere sigt, da det parallelle uddannelsessystem kan bidrage til at løse nogle af de vigtigste aktuelle samfundsopgaver på det uddannelsespolitiske område:

1. Gode uddannelsesmuligheder for alle borgere i hele landet i lyset af, at mange uddannelsesinstitutioner i yderområder er under pres. Det forudsætter fagligt og økonomisk bæredygtige lokale, almene uddannelsesinstitutioner i hele landet.
2. Styrket opkvalificering af arbejdsstyrken for at sikre tilpasning til et arbejdsmarked præget af digitalisering og automatisering. Det forudsætter et tilstrækkeligt niveau af basale færdigheder hos voksne på arbejdsmarkedet.
3. Flere velfærdsuddannede som følge af udsigten til flere ældre og flere børn i 2030. Det forudsætter, at langt flere voksne tager videreuddannelse/en videregående uddannelse, herunder særligt en velfærdsuddannelse.

Hvis gevinsterne ved et parallelt uddannelsessystem på både kort og langt sigt skal indfries, er det afgørende at styrke VUC som sektor, så voksne i hele landet har mulighed for at tage uddannelse på grundskoleniveau via AVU, FVU, OBU og eller en HF-uddannelse. Det kræver en investering i alle VUC's uddannelsesstilbud, som både favner den 20-årige HF-studerende, der har brug for en gymnasial uddannelse i et voksenpædagogisk miljø, den ufaglærte, der har brug for at tage uddannelse på 9./10. klasse for at blive faglært, efteruddannelse af den ordblinde tømrer, som har behov for et ordblindeforløb og mange andre. Det kræver politisk opbakning og konkrete politiske tiltag, som vi håber I vil være med til at sikre.

I det følgende giver vi vores bud på, hvilke politiske målsætninger og prioriteringer der er nødvendige for at styrke VUC og det almene parallelle uddannelsessystem.



Fagligt og økonomisk bæredygtige lokale almene uddannelsesstilbud i hele landet

Det bør være en central rettighed for borgere at have adgang til uddannelse, uanset hvor i landet man bor. Det kræver, at der eksisterer gode og fleksible lokale almene uddannelsesstilbud i hele landet, samt at der er de rette økonomiske rammer for unge såvel som voksne, der ønsker at tage uddannelse, uanset om det sker lige efter grundskolen eller på et senere tidspunkt i livet.

Udfordringerne for mange voksne i dag er, at de ikke har råd til at deltage i almen uddannelse. De er måske etableret med beskæftigelse, bolig, børn og faste udgifter, og så er et understøttelsesniveau i form af SU økonomisk udfordrende. Det er samtidig et principielt problem, at der er deltagerbetaling på almen uddannelse for voksne, som senere i livet skal have en uddannelse på grundskoleniveau gennem AVU eller gymnasial uddannelse gennem HF-enkeltfag.

Samtidig er det en stor udfordring, at VUC-afdelinger lukker i yderområderne som følge af vigende kursistgrundlag, en uhensigtsmæssig taxameterstruktur og politiske reformer, der har overført VUC-aktivitet til andre uddannelsesområder.

Vi har derfor brug for politisk opbakning til, at alle borgere uanset alder og bopæl skal have reel mulighed for at tage uddannelse i hele landet til og med ungdomsuddannelsesniveau.

For at dette kan blive til virkelighed, skal følgende prioriteres:

- Bedre økonomiske rammer for voksne, der tager almen voksenuddannelse på grundskoleniveau gennem AVU eller en gymnasialuddannelse gennem HF-enkeltfag (se konkret anbefaling 1 og 2).
- Et omkostningsdækkende taxameter, der understøtter en bred geografisk dækning (se konkret anbefaling 3 og 4).
- Et sammenhængende parallelt alment uddannelsessystem, hvor opsplitting af VUC's kursist-grundlag undgås (se konkret anbefaling 5).

Styrkelse af voksnes basale færdigheder

Der er bred politisk enighed om, at det er nødvendigt at styrke indsatsen for voksen- og efteruddannelse (VEU). Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) har tidligere anslået, at vi kommer til at mangle op til 99.000 faglærte i 2030¹⁾, og at det vil ramme arbejdsmarkedet og det danske velfærdssamfund

hårdt. Derudover forværres uligheden og sammenhængskraften i Danmark, når en stor gruppe borgere ikke får den nødvendige kompetenceudvikling, der gør, at de kan håndtere de fremtidige krav på arbejdsmarkedet. De vil kronisk være i farezonen for at miste deres arbejde.

En helt central udfordring i forhold til at sikre en styrket opkvalificering af arbejdsstyrken er, at mange danskere ikke har tilstrækkelige basale færdigheder som det at kunne læse, skrive, regne og mestre IT på et niveau, der gør dem i stand til at tilegne sig specifikke erhvervmæssige kompetencer. Det dokumenterede PIAAC-undersøgelsen fra 2013²⁾, og vi er desværre langt fra i mål med at løse den udfordring. Samtidig ved vi, at der er mange i arbejdsstyrken, der har behov for ordblindeundervisning.

På trods af det store behov for opkvalificering af arbejdsstyrken på det almene område er aktiviteten relativt lav og er ikke steget væsentligt de senere år. Undersøgelser tyder på, at manglende uddannelsesplanlægning i virksomhederne, manglende motivation hos medarbejderne samt utilstrækkelige sprogkunderskaber hos flygtninge og nydanskere er væsentlige årsager til, at denne indsats er svær at løfte.

1) <https://www.ae.dk/analyse/2021-03-danmark-mangler-99000-faglaerte-i-2030>

2) 16,1 % af voksne danskere (583.000 personer) havde mindre gode læse- og skrivefærdigheder; 14,6 % af voksne danskere (531.000 personer) havde mindre gode regnefærdigheder og 24,4 % 1.032.000 personer) var mindre gode til at bruge computer.



Vi har derfor brug for politisk opbakning til, at langt flere voksne skal styrke deres basale færdigheder ved at gennemføre almen voksen- og efteruddannelse.

For at dette kan blive til virkelighed, er det nødvendigt, at følgende prioriteres:

- Arbejdsmarkedets parter forpligter sig til systematisk uddannelsesplanlægning og til at opsætte konkrete måltal og en handleplan for, hvor mange voksne med manglende basale kompetencer der skal have løftet deres kompetencer pr. år (se konkret anbefaling 6).
- Bedre rammer for ordblindeundervisning for voksne (se konkret anbefaling 7).
- Bedre rammer for at virksomheder og kommuner kan prioritere almen opkvalificering af medarbejdere og ledige på grundskole- og gymnasialt niveau (se konkret anbefaling 8, 9, 10 og 11).
- Bedre danskundskaber hos flygtninge og nydanskere, så de kan opnå almene kompetencer til at indgå på arbejdsmarkedet og blive aktive samfundsborgere (se konkret anbefaling 12).

Flere voksne tager ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse, herunder særligt en velfærdsuddannelse

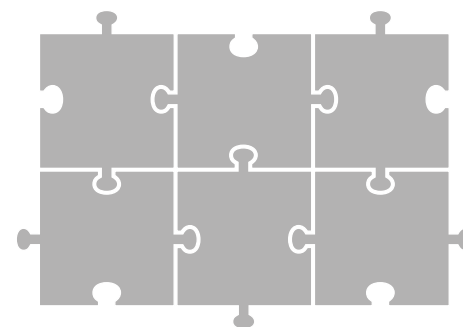
I 2030 kommer vi i Danmark til at have væsentlig flere ældre og børn under 6 år, samtidig med at der vil være færre unge. Vi får med andre ord brug for mange flere SOSU-assistenter, sygeplejersker, lærere og pædagoger, end dem der kommer ind på arbejdsmarkedet på nuværende tidspunkt. Det er medarbejdere, vi kun kan finde, hvis vi lykkes med at uddanne et stort antal voksne til velfærdsprofessionerne. Det kan være voksne, der ikke tidligere har taget ungdomsuddannelse og en videregående uddannelse, eller voksne, der har behov for omskoling ud fra et ønske om at skifte karrieremæssigt spor. Og her spiller VUC en afgørende rolle. Hvert år bliver flere tusinde kursister således optaget på velfærdsuddannelserne, efter de har taget almen voksenuddannelse (AVU), en HF-uddannelse (2-årigt HF eller HF-enkeltfag) eller en 1-årig målrettet uddannelsespakke på HF-enkeltfag på VUC.

Ud over at spille en central rolle i forhold til velfærdsuddannelserne er HF-uddannelserne også en vigtig adgangsvej til de videregående uddannelser, herunder til universiteterne. På den måde er HF-uddannelserne et vigtigt bidrag til den sociale mobilitet i Danmark. Som reglerne er nu, er der imidlertid benspænd for dem, der gerne vil bruge en HF-eksamen til at søge optagelse på en lang videregående uddannelse.

Vi har derfor brug for politisk opbakning til, at langt flere voksne kvalificeres til at tage en videregående uddannelse, herunder særligt en velfærdsuddannelse gennem AVU og/eller HF.

For at dette kan blive til virkelighed er det nødvendigt, at følgende prioriteres:

- Smidige, målrettede og synlige overgange fra VUC til velfærdsuddannelserne (se konkrete anbefaling 13).
- Reelle uddannelsesmuligheder for at voksne kan kvalificere sig til lang videregående uddannelse (se konkrete anbefaling 14).





»Uddannelse og almene færdigheder er i stigende grad en forudsætning for at kunne begå sig som aktiv demokratisk medborger og for at finde fodfæste på arbejdsmarkedet«.

Konkrete anbefalinger

14 konkrete anbefalinger, til at forbedre VUC's uddannelsesstilbud og styrke et alment, parallelt uddannelsessystem.

1

Fjern deltagerbetalingen på AVU og HF-enkeltfag

På trods af at uddannelse til og med ungdomsuddannelsesniveau er gratis for unge i Danmark, opkræves der deltagerbetaling for voksne, som ønsker at tage AVU og/eller HF-enkeltfag senere i livet. Selvom de fleste voksne økonomisk kan overkomme deltagerbetalingen, kan det være en begrænsende faktor for nogle, for hvem uddannelse ikke ligger lige for. Uanset niveauet for deltagerbetaling er det principielt et uheldigt signal, at voksne, som ikke fik færdiggjort deres grundskole eller ungdomsuddannelse som unge, skal betale for det, når de senere i livet er klar til at tilegne sig disse almene kompetencer gennem enkeltfagssystemet. Det er ikke rimeligt.

Derfor anbefaler vi, at deltagerbetalingen på AVU og HF-enkeltfag fjernes

2

Indfør uddannelsesorlov til beskæftigede, rotationsmuligheder for ledige og forhøjet dagpengesats til almen voksenuddannelse

Når medarbejdere deltager i VEU medfører det ofte, at arbejdspladsen mangler en medarbejder i kortere eller længere perioder. Det kan være en stor udfordring for en virksomhed og være årsag til, at medarbejdere ikke deltager i VEU.

Ved at gentænke uddannelsesorlovsordningen fra 1990'erne kunne udfordringen løses. Ordningen gav beskæftigede ret til at deltage i uddannelse, mens ledige vikarierede i jobfunktionen, indtil den beskæftigede var tilbage fra uddannelse – også kaldet jobrotation.

Hvis uddannelsesorlov kombineres med et løft af dagpengesatsen for almen VEU – og tilsvarende gjorde sig gældende for lediges deltagelse i almen

VEU – kunne det styrke nogle voksnes manglende motivation for deltagelse i VEU. Og det vil sende et klart signal om vigtigheden af at styrke netop disse kompetencer.

Derfor anbefaler vi, at der etableres en mulighed for uddannelsesorlov for kortuddannede beskæftigede på op til et år kombineret med et rotationsprincip, hvor ledige er vikarer for beskæftigede. Derudover skal ydelsen til almen VEU for såvel ledige som beskæftigede løftes til 120 % af dagpengesatsen.

3

Indfør et afdelingstaxameter for at sikre en bred geografisk dækning

Fra 2016 til 2019 blev der udover omprioriteringsbidraget på 2 % skåret 1 mia. kr. på VUC-sektoren. De mange nedskæringer har tæret på VUC'ernes økonomi, hvilket resulterede i, at sektoren samlet set havde et underskud på 2 % i 2019. De mange besparelser, kombineret med en aktivitetsnedgang sfa. FGU-reformen, resulterede i 2019 i, at otte VUC-afdelinger måtte lukke. Dette udfordrer den brede geografiske uddannelsesdækning af almen voksenuddannelse.

Grundtilskuddet til VUC er allerede i dag differentieret ift. VUC'ernes geografiske dækningsområde og befolkningstætheden i dækningsområdet. Dette giver rigtig god mening, men grundtilskudsmodellen bør tage højde for flere parametre. Den nuværende grundtilskudsmodel tager ikke højde for antallet af afdelinger, det enkelte VUC har i sit dækningsområde, og dermed afspejler den nuværende tilskudsmodel ikke i tilstrækkelig grad de reelle omkostninger, der er ved at have flere (typisk mindre) VUC-afdelinger i ét geografisk dækningsområde.

Derfor anbefaler vi, at der indføres et afdelings-tilskud til hver VUC-afdeling.

4

Skab bedre rammer for at onlineundervisning kan være en del af løsningen ift. at sikre uddannelse i hele landet

Det nuværende taxametersystem skaber en række benspænd for at anvende digitale løsninger på nogle af de uddannelsespolitiske udfordringer. For det første står taxameteret til onlineundervisning ikke mål med de udgifter, det kræver at udvikle og afholde god onlineundervisning. Gennem flere omgange er undervisningstaxameteret til onlineundervisning blevet reduceret, uden at der er taget højde for de omkostninger, som skolerne har til at udvikle god onlineundervisning. For det andet er taxameteret ikke opdateret ift. simultanundervisning, hvor kursisterne følger klasseundervisningen online simultant med deres klassekammerater, der befinder sig fysisk i et undervisningslokale. Det lave taxameter til onlineundervisning skaber derved et benspænd for, at onlineundervisning, herunder simultanundervisning, kan være en del af løsningen ift. at sikre lige uddannelsesmuligheder i hele Danmark. For det tredje er der mange virksomheder, der efterspørger flere virksomhedsrettede onlinehold, som er tilrettelagt fleksibelt og målrettet deres medarbejderes konkrete behov. Men det lave taxameter til onlineundervisning understøtter ikke branchespecifik onlineundervisning til små og mellemstore virksomheder, som ikke har medarbejdere nok til at fylde et hold op.

Derfor anbefaler vi, at

- *Undervisningstaxameteret til onlineundervisning hæves, så taxameteret dækker udgifterne til undervisningen.*
- *Simultanundervisning, hvor undervisningen følges samtidig både fysisk og online, bliver taxametermæssigt sidestillet med ordinær undervisning.*
- *Der gives ordinær takst til virksomhedsrettet onlineundervisning med henblik på at styrke udbuddet af virksomhedsrettede onlinehold til små og mellemstore virksomheder.*

5

Fasthold VUC som en samlet indgang til almen kompetencegivende voksen- og efteruddannelse

For at sikre reelle muligheder for almen kompetencegivende voksen- og efteruddannelse er det helt centralt at have et sammenhængende parallelt alment uddannelsessystem og undgå uhensigtsmæssige konkurrencesituationer gennem opsplitning af VUC's kursistgrundlag.

I 2017 blev det besluttet at oprette adgangskurser til EUD og udvalgte professionsuddannelser. Det fjerner aktivitet fra VUC, hvilket kan betyde, at der ikke er volumen til at oprette hold til de tilbageværende kursister. Det er særligt et problem på mindre afdelinger, hvor få kursister kan være udslagsgivende for, om et hold oprettes eller ej. Konsekvensen er et mindre uddannelsesudbud, hvilket betyder, at borgere ikke er garanteret at få det uddannelsesstilbud, de har behov for.

Derfor anbefaler vi, at VUC betragtes som et vigtigt og sammenhængende alment kompetencegivende tilbud for voksne – fremfor, at der drypvist fjernes aktivitet fra VUC.

Derfor anbefaler vi, at deltagerbetalingen for voksne, der ønsker at tage fag på AVU og HF-enkeltfag, fjernes, og at taxameteret for AVU og HF-enkeltfag tilsvarende hæves, således at den enkelte institution ikke mister indtægt ved fjernelse af deltagerbetaling.

6

Indfør systematisk uddannelsesplanlægning og konkrete måltal

Den relativt begrænsede opkvalificering af voksne med basale færdigheder bliver ofte gjort til et udbudsproblem. Der er dog mere strukturelle problemstillinger, som gør det svært for det enkelte VUC at løfte denne opgave tilfredsstillende ift. det store behov. Eksempelvis mangler der måltal, som forpligter regeringen og arbejdsmarkedets parter, og der mangler en større forpligtigelse af virksomhederne til at sende medarbejderne med utilstrækkelige basale færdigheder på efteruddannelse.

Derfor anbefaler vi, at der indkaldes til trepartsforhandlinger om opkvalificering af basale færdigheder, hvor der blandt andet bør drøftes:

- *En model for fastsættelse af måltal for almen opkvalificering og en handleplan for, hvordan måltallene kan opnås.*
- *En model der i højere grad forpligter virksomhederne til efteruddannelse i form af systematisk uddannelsesplanlægning.*

»Danmark skal gøre alt for at undgå et uddannelsesmæssigt A- og B-hold«.

7

Hæv kvaliteten for ordblindeundervisning for voksne (OBU)

Ordblindhed er en udbredt funktionsnedsættelse blandt den danske befolkning, og det estimeres, at ca. 7 % af befolkningen er ordblinde. For den enkelte borger kan ordblindhed være en stor udfordring i arbejds- og privatlivet og en hæmsko for at tilegne sig en uddannelse. Det er derfor meget positivt, at regeringen har et stort fokus på at forbedre forholdene for børn og unge med ordblindhed, men der er stadig et reparationsarbejde ift. at forbedre rammerne for ordblindeundervisning for voksne (OBU).

Da ordblindhed er en funktionsnedsættelse, kræver OBU mere fokuserede undervisningsforløb med få kursister på hvert hold. Der er derfor fastsat et loft, så der maksimalt kan være seks kursister pr. hold, men mange ordblinde har behov for undervisning på mindre hold.

I forbindelse med EUD-reformen i 2014 blev undervisningstaxameteret til ordinær ordblindeundervisning for voksne sænket med ca. 32 % fra 2017. Det betyder, at det kun er økonomisk rentabelt at udbyde OBU, hvis holdet er fyldt, hvilket tvinger økonomisk presset VUC'er til først at udbyde OBU, når der er seks tilmeldte. Dette medfører mindre udbud. Fra 2013 til 2018 er aktiviteten på OBU gået fra 1.017 årselever til 549 årselever. Dette er næsten en halvering af aktiviteten. Alene fra 2017 til 2019 faldt aktiviteten på OBU med 17 %.

Herudover er tælleprincipperne på OBU anderledes end på enkeltfagsområdet. Hvor der på FVU-forløb gives tilskud for de kursister, som er tilmeldte 20 % inde i undervisningsforløbet, gives der på OBU kun tilskud for de timer, kursisterne deltager i undervisningen. Med de nuværende tælleprincipper er tilskuddet dermed meget påvirket af graden af fravær/fracald på det enkelte OBU-hold, uagtet at omkostningerne til holdet er de samme, selvom en af kursisterne er fraværende. Dette tvinger skolerne økonomisk til at udbyde hold af en vis størrelse for at sikre, at det enkelte OBU-hold ikke giver underskud.

Derfor anbefaler vi, at

- *Undervisningstaxameteret til OBU hæves, så ordblindeundervisning kan udbydes bredt og med en holdstørrelse, der sikrer kvaliteten af undervisningen.*
- *Tælleprincipperne for OBU ensrettes ift. tælleprincipperne på forberedende voksenundervisning (FVU).*

8

Giv VEU-godtgørelse til almen VEU

Der gives i dag VEU-godtgørelse til erhvervsrettet VEU (AMU) og Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU) til almen VEU (FVU, OBU, AVU og HF-enkeltfag). Hvor SVU finansieres af statslige midler, finansieres VEU-godtgørelsen af VEU-bidrag fra arbejdsgiverne.

Når virksomhederne skal søge om godtgørelse til deres medarbejders uddannelse, skal de derfor ofte forholde sig til to godtgørelsessystemer. Det skaber et unødigt bureaukrati, der især rammer små virksomheder, hvilket kan få nogle af dem til at afholde sig fra at sende deres medarbejdere på uddannelse. Godtgørelsessystemet skal derfor forenkles.

Derfor anbefaler vi, at reglerne ændres, så der i stedet for SVU gives VEU-godtgørelse til almen VEU (FVU, OBU, AVU og HF-enkeltfag) såvel som til erhvervsrettet VEU, så virksomhederne kun skal forholde sig ét godtgørelsessystem. Dette kan evt. gøres ved at fastholde den statslige finansiering af den del af godtgørelsen, som går til almen VEU.

9

Giv virksomhederne mulighed for at betale pr. hold

Det er i dag ikke muligt for en virksomhed, som ønsker at sende medarbejdere på FVU at betale pr. hold i stedet for pr. deltager. Dette medfører desværre, at nogle virksomheder ender med ikke at sende deres medarbejdere på efteruddannelse. Med de nuværende økonomiske rammer skal der optages ca. 12 kursister på et FVU-hold, før det er økonomisk bæredygtigt at oprette holdet. Det betyder i visse tilfælde, at nogle virksomhedshold ikke oprettes. Hvis en virksomhed fx har ni kursister til et FVU-hold, er det ikke muligt for VUC at tage betaling for de tre "tomme pladser" på holdet, selvom virksomheden er indstillet på at betale.

Derfor anbefaler vi, at virksomheder kan betale for et virksomhedshold på FVU og OBU, selvom holdet ikke er fyldt op.

10

Indfør særskilt refusion til kommunerne for uddannelse af ledige

Kommunerne får et samlet tilskud til aktivering af ledige. Derfor vælger nogle kommuner uddannelse fra som aktiveringsredskab, da denne form for aktivering ofte er dyrere end jobaktivering. Det betyder, at ledige ikke får forbedret deres muligheder for at få et job, og at deres erhvervede kompetencer ikke bliver vedligeholdt, så de kommer længere væk fra jobmarkedet.

Derfor anbefaler vi, at kommunerne får et særskilt taxameter til uddannelsesaktivering af ledige.

11

Fasthold forberedende voksenundervisning i IT og engelsk

I forbindelse med VEU-trepartsaftalen i 2017 blev der indført to nye FVU-fag, nemlig FVU Digital og FVU Engelsk for perioden 2018-2021. Begge fag er essentielle for at imødekomme borgernes og arbejdsmarkedets behov for efteruddannelse. Desværre udløber ordningen med udgangen af 2021, og målgruppen for FVU Digital og FVU Engelsk er afgrænset til arbejdsstyrken i modsætning til alle andre FVU-tilbud, der er for alle borgere. Behovet for opkvalificering af digitale og engelske færdigheder udløber ikke i 2021, og det er principielt et uheldigt signal, at de to FVU-fags målgruppebeskrivelse ikke er lig de andre FVU-fag. I en global og digital tidsalder bør FVU Digital og FVU Engelsk være sidestillet med de andre FVU-fag.

Derfor anbefaler vi, at FVU Digital og FVU Engelsk bliver en permanent del af fagrækken på FVU og sidestilles med de øvrige FVU-tilbud, når det gælder målgruppen.

12

Skab bedre rammer for efteruddannelse af flygtninge og nydanskere

Det er en udfordring, når indvandrere og nydanskere ikke besidder tilstrækkelige dansk kundskaber trods afsluttede danskuddannelse. Det betyder, at de ikke har det sproglige fundament, der er nødvendigt i forhold til videre uddannelse og job.

Som del af almen voksenuddannelse (AVU) udbydes faget Dansk som andetsprog (DSA) på VUC. Udfordringen er, at mange af kursisterne på DSA kommer fra en afsluttet danskuddannelse på sprogskolerne med utilstrækkelige sproglige kompetencer til, at de kan få et tilstrækkeligt udbytte af undervisningen på VUC ud fra de betingelser, der gælder for DSA-faget. For at imødekomme dette problem kunne en af løsningerne være at styrke DSA-faget på VUC.

Derfor anbefaler vi, at

- *DSA Basis opdeles i to niveauer (DSA Basis 1 og DSA Basis 2) med 90 timer på hvert niveau, så DSA Basis i alt har 180 timer.*
- *Den forhøjede deltagerbetaling for tosprogede kursister med en videregående uddannelse fra hjemlandet fjernes, da deltagerbetalingen er en barriere for at opkvalificere denne gruppe.*

13

Etabler smidige, målrettede og synlige overgange fra VUC til velfærdsuddannelserne

Det danske samfund har behov for, at flere tager en velfærdsuddannelse, og målet kan ikke nås alene ved, at unge vælger den vej direkte efter grundskole eller ungdomsuddannelse. Vi må have de lidt ældre unge og de voksne med, og derfor spiller VUC en afgørende rolle for at løse velfærdsuddannelsesudfordringen. Hvert år bliver flere tusinde VUC-kursister optaget på velfærdsuddannelserne, efter de har taget AVU, 2-årigt HF, HF-enkeltfag eller en 1-årig målrettet HF-uddannelsespakke på VUC. Professionsretningen på AVU og HF-uddannelsen kan og bør blive styrket. Overgangen fra VUC til en velfærdsuddannelse på SOSU-skolerne eller professionshøjskolerne skal være så sømløs som muligt, så endnu flere unge voksne og voksne finder vej til en velfærdsuddannelse.

Derfor anbefaler vi, at

- *Karrierelæring og studie- og praktikophold bliver en integreret del af AVU, bl.a. for at målrette uddannelsen til eksempelvis SOSU.*
- *På 2-årig HF får eleverne lov at vælge fagpakke og dermed professionsretning fra starten af deres HF-uddannelse, så undervisningen kan tones i retning af elevernes valg og interesser. Mange HF-kursister ønsker at*

læse en 2-årig HF målrettet fx pædagog eller socialrådgiveruddannelsen, men i dag er det først muligt at vælge fagpakke på 2. semester af uddannelsen, selvom mange er klar til at vælge tidligere.

- *Kursister, der starter en adgangsgivende uddannelse på SOSU eller professionshøjskolerne, fx via en målrettet 1-årig pakke af adgangsgivende HF-enkeltfag, skal have mulighed for forhåndsgodkendelse af optag på den pågældende uddannelse.*

14

Skab reelle uddannelsesmuligheder for at voksne kan kvalificere sig til lang videregående uddannelse

HF-uddannelserne bidrager til danskernes sociale mobilitet. Med en HF kan voksne få adgang til videregående uddannelser. Det er imidlertid urimeligt vanskeligt at gennemføre en HF-uddannelse, der giver adgang til lange videregående uddannelser, fordi uddannelsen enten er meget komprimeret eller delvist uden SU.

Derfor anbefaler vi, at

- De ekstra timer, som skal læses på en HF-uddannelse for, at den giver adgang til lange videregående uddannelser (udvidet fagpakke), skal kunne spredes ud over både 1. og 2. år på HF-uddannelsen.
- Når man på 2-årig HF læser ekstra HF-fag (udvidet fagpakke) for at få adgang til universitetet skal man have mulighed for at fravælge et obligatorisk C-niveau-fag.
- Unge voksne og voksne skal have SU under hele deres gymnasiale uddannelse. Det supplerende overbygningsforløb, der efter 2-årig HF giver adgang til lange videregående uddannelser, skal derfor have status som en halvårlig fuldtidsuddannelse ift. SU, hvis overbygningsforløbet påbegyndes senest 2 år efter afsluttet HF-eksamen.

- Elever, der ønsker adgang til en lang videregående uddannelse, skal først lukke deres HF-eksamen efter 2½ år, når det supplerende overbygningsforløb er gennemført, så alle karakterer indgår i det adgangsgivende gennemsnit.

»Vi mener, at tiden er inde til at være politisk ambitiøs i forhold til de voksne borgere, som ikke tidligere har profiteret af uddannelsessystemet, eller som har behov for et sporskifte«.

Never
Stop
Learning

